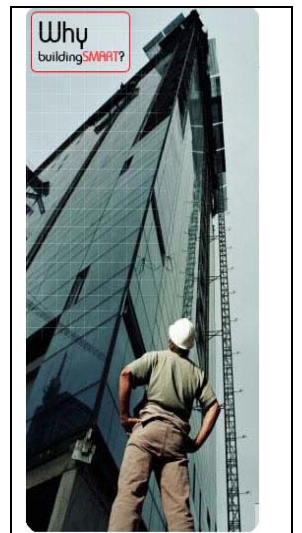

International Alliance for Interoperability

Nyhetsbrev nr. 7 – august 2009

Meld deg på **NÅ** til buildingSMART- arrangementene på årets Bygg Reis Deg 22.- 25. september!

Informasjon om program og påmelding se de følgende notisene:

Bygg Reis Deg – sykehus på 48 timer!

På Bygg Reis Deg skal det etableres en lærings- og kompetansearena, BuildHospitalLive, i form av en konkurranse som går ut på å planlegge og prosjektere et sykehus i løpet av 48 timer. BIM/buildingSMART-teknologien skal brukes. Ny kunnskap om nye prosesser og produkter som gjør deg i stand til å møte etterspørselen i en tidsalder med bærekraft i sentrum! Møt opp, se og lær!

[Les mer](#)

Vil du være med i BuildHospital Live? Meld deg på [her!](#)

Bygg Reis Deg – internasjonal buildingSMART-konferanse

Det vil 24. september bli arrangert en stor internasjonal konferanse med buildingSMART, det europeiske prosjektet INTEND, hvor Grønn Byggallianse er sentral aktør, og Bygg Reis Deg som arrangør. Konferansetemaer er energiplanlegging i nye bygg, SMART Grønn

På www.buildingsmart.no finner du bl.a.:

... rykende ferske nyheter

... på et felt i venstre kant kan du melde deg på et tilbud om å motta nyheter fra buildingSMART. Hvis du gjør så, får du nyhetene som legges ut på hjemmesiden, automatisk og straks til din e-postadresse.

... oversikt over aktuelle møter

... i høyre kant er det en kalenderfunksjon. Der legger vi løpende inn info om viktige møter, konferanser, seminar o.l. Tips oss om slike arrangementer!

...meld deg inn i buildingSMART Norge

buildingSMART er en internasjonal "not-for-profit"- organisasjon stiftet for å føre oss ut av det kaos som hersker omkring utveksling av informasjon i byggeprosessen.

buildingSMART-sekretariatet

Jøns Sjøgren – prosjektleder
Lennart Hovland - informasjonsansvarlig

vekst, og effektive helsebygg. Den røde tråd som binder dette sammen er buildingSMART. Det vil også bli arrangert flere nasjonale seminarer på kompetansetorget (se meldingen nedenfor!) Se hjemmesiden www.byggreisdeg.no eller ta kontakt skulle det være noen ytterligere spørsmål rundt dette. (Salgs- og markedssjef Magnus Østby, tlf.: 23 11 44 17/ 90 74 78 02, mos@byggreisdeg.no)

Invitasjon til konferansen finner du [her](#)

Bygg Reis Deg - Kompetansetorget

På mesaninen rett over buildingSMART utstillingene i Hall D vil vi ha et eget "Kompetansetorg". Seminarrommet vil ha plass til ca 70 personer, i tillegg til at vi vil ha små stands / treffpunkt hvor de som presenterer kan fortsette diskusjonene, dele ut brosjyrer osv. det vil være 15 seminarer á 90 min (3-5 presentasjoner) i løpet av 22, 23 og 25. sept. Det legges opp til praktisk rettede presentasjoner som fokuserer på "Problem - Løsning" og ikke rene produkt / prosjektpresentasjoner. Utdanningskoordinator Eilif Hjelseth, e-post eilif.hjelseth@umb.no er ansvarlig for påmelding og koordinering. Ta kontakt snarest mulig dersom dere ønsker å bidra eller ønsker mer info.

[Invitasjon til kompetansetorget](#)

[Invitasjon til å holde presentasjon på Kompetansetorget](#)

Bygg Reis Deg - buildingSMART prisen for beste studentoppgave

Den 14. september vil buildingSMART prisen for beste studentoppgave deles ut under buildingSMART arrangementene Bygg-Reis-Deg! messe på Lillestrøm. Det har blitt opprettet en bredt sammensatt jury, kriterier utviklet og planer for gjennomføring er utarbeidet. Det vil deles ut 2 priser pr. år innen en eller flere av kategoriene; BIM metode og prosess, Teknologisk utnyttelse av BIM/ IFC. Vi har foreløpig ca 20 oppgaver fra 5 utdanningssteder, men regner med at dette vil øke når prisen blir mer kjent. Studenter og faglærere som vil være med (og ikke deltok på Mastdsterseminaret:09 i januar) tar kontakt med utdanningskoordinator Eilif Hjelseth, e-post eilif.hjelseth@umb.no

Bygg Reis Deg – stor dansk interesse!

En større delegasjon fra Danmark har meldt seg på buildingSMART-arrangementene på Bygg Reis Deg. Det er buildingSMART-utvalget i BIPS (byggeri, informasjonsteknologi, produktivitet, samarbejde) som har invitert nøkkelpersoner fra dansk byggenæring til å delta i en felles dansk tur til Bygg Reis Deg. Blant anent skal det foregå et dansk-norsk møte underveis i arrangementet.

[Les mer](#)

Oppretter bransjerettede brukergupper

Teknologiskiftet i byggebransjen har så langt vært sterkt preget av innovasjon i programvareindustrien og krav fra offentlige byggherrer. Krav til funksjonalitet har i stor grad vært lite kartlagt, koordinert eller fremtredende. Nå skal det etableres bransjerettede

brukergrupper/-nettverk med det for øyet å identifisere faglige utfordringer i forbindelse med bruken av BIM/buildingSMART. Representanter for alle de faglige gruppene skal dessuten sammen utgjøre en nasjonal, overordnet fellesgruppe (felles tverrfaglig gruppe) som vil kunne se på en overordnet forretningsplattform ved innføring av BIM og buildingSMART i byggenæringen.

Flere av bransjene i byggenæringen er i gang med å etablere brukergrupper/-nettverk:

- **RIF**

På rådgivningssiden har man startet arbeidet med å organisere prosessen som skal identifisere faglige utfordringer knyttet til å bruke ny teknologi som åpner for tverrfaglig samhandling i byggeprosessen. Det er BIM og buildingSMART det gjelder. Første punkt i innsatsen til brukergruppen for rådgivere kjennetegnes av tre sentrale stikkord, forteller lederen av gruppens styre, Anstein Skinnarland fra COWI: Informasjon, forankring og eierskap.

[Les mer](#)

- **EBA**

Entreprenørgruppen, som jobber med BIM/buildingSMART, er nå i gang med finne egnede prosjekter for å kartlegge bransjens fremtidige, felles, referanseprosesser. Erfaringene de ulike selskapene allerede har fra gjennomførte BIM-prosjekter blir tungt vektlagt. Gruppen vil fokusere på å nå ut til hele entreprenørbransjen med sin samlede kunnskap for å skape nødvendig endring i måten vi jobber på. Det blir viktig å få spredt kunnskap som bygger på erfaringer i hele verdikjeden. Dette må til dersom hvert enkelt ledd skal kunne ta ut potensialet ved å jobbe BIM/buildingSMART. Gruppen består av representanter fra Skanska, NCC, Moderne Byggfornyelse, Veidekke, AF Gruppen og Lønnheim Entreprenør og tilrettelegges av EBA.

Programvare-gruppe i Stavanger i september

DDS arrangerer internasjonalt buildingSMART ISG-møte i Stavanger 16.-18. september. ISG står for Implementer Support Group, som er leverandører av programvare som støtter IFC/buildingSMART. Stavanger-møtet åpner den 16. september med show på universitetet i byen, og fortsetter dagen etterpå med møte for toppledere, brukere og product managers. 18. september er den tekniske dagen, som sikter mot programvareutviklere.

Nærmere info: Bjørn K. Stangeland (bks@dds.no)

[Les mer...](#) og [her](#)

Stor oppslutning om BIM/buildingSMART-møte i Stavanger

Statsbygg, Universitetet i Stavanger og Innovasjon Norge arrangerte nylig et åpent møte i Stavanger om BIM og buildingSMART. Foranledningen var at et byggeprosjekt ved Universitetet i Stavanger skal ut på anbud i løpet av høsten. Om lag 100 deltok på møtet.

Les hva pressen skrev fra møtet [her](#)

.... mer fra pressen om bruk av BIM i Stavanger [her](#)

Nytt styre i buildingSMART Norge

Det nye styret i buildingSMART Norge. På bildet fra venstre: Trond Valeur, Skanska (formann), Bjørn Stangeland, DDS, Øivind Rooth Statens bygningstekniske etat, Per Jæger, Boligprodusentenes Forening, Sigurd Wirstad, Forsvarsbygg, Bjørne Grimsrud, Statsbygg, og Kaare Kleven, Sweco.

Vil du jobbe med kollisjonskontroll?

En av de mest lovende BIM-teknologier/-prosesser er kollisjonskontroll, som hjelper de prosjekterende med å koordinere prosjekteringsarbeidet. Effekten er vesentlig forbedret kvalitetssikring og dermed færre feil på byggeplass. Vil du være med i en prosjektgruppe som skal jobbe med problemstillingen kollisjonskontroll?

[Les mer](#)

Snart klart for annen runde i BIM-konkurransen om nytt Nasjonalmuseum

Når Statsbygg kunngjør hvem som skal delta i annen runde av plan- og designkonkurransen om utformingen av det nye Nasjonalmuseet, er om lag 230 bidragsyttere forkastet. Bare fire – seks skal få delta i den begrensede konkurransen som nå følger. Svaret på hvem som går videre skal komme 3. september. Nasjonalmuseums-konkurransen er en av de første konkurransene der Statsbygg ikke har krevet en fysisk modell. Nå er det digitale modeller som gjelder! I konkurransen er det krav om at tilbudene blir levert med BIM - digitale bygningsinformasjonsmodeller.

[Les mer](#)

Topp-studenter fra "BIM-tekniker'n" med eget firma

BIM Consult, et firma dannet av noen av de beste studentene fra BIM-tekniker (Fagskolen i Oslo), deltok på BIM/buildingSMART-seminaret på Universitetet i Stavanger forleden. Lenke til eksamensoppgavene til to av partnerne i BIM Consult (Øyvind Kjøllesdal og Marcus Raudberget) ligger på www.gretheshus.no/1bim.htm

[Les mer](#)

IFC-spørreundersøkelse myntet på programvareutviklere

For tiden er det på gang en spørreundersøkelse rettet mot programutviklere i regi av Model Support Group (MSG) i buildingSMART International. Deadline er 13. september. Formålet med undersøkelsen er å kartlegge utvikling av IFC-

spesifikasjoner og invitere til innspill til neste versjon av IFC.

Du finner spørreundersøkelsen [her](#)

dRofus med gjennombrudd i Nederland!

Planleggingsverktøyet dRofus fra Nosyko AS fikk nylig et stort gjennombrudd i Nederland. Gjennom selskapet CAD Visual, som også er en av drivkreftene i buildingSMART chapteret for Benelux-landene, er det gjort avtale om bruk av dRofus i sykehusprosjektet Erasmus MC i Rotterdam. Prosjektet er på ca. 185.000 kvm, med en trinnvis utbygging de kommende 10 årene. Dette er det første store prosjektet dRofus er solgt til utenfor Norden, og markerer en viktig milepæl i arbeidet for å internasjonalisere programvaren.

Amerikanske delstater satser på bruk av BIM

Den amerikanske delstaten Wisconsin innfører bruk av BIM. Wisconsin angir IFC konkret som format-krav.

Les mer [her](#)

Bygg ned barrierer mot bruk av BIM

Prosjektet Bygg ned barrierene er et av 30 prosjekter i regi av Byggekostnadsprogrammet med målsetting å redusere samhandlingskostnadene ved å kartlegge, måle og bryte ned barrierer som hindrer samhandling mellom menneske og IT-teknologi samt mellom mennesker. For å undersøke hva som er til hinder for at BIM teknologien blir tatt samt barrierer mot samhandling generelt har prosjektet intervjuet sentrale personer i prosjektorganisasjonen for to middels store boligprosjekter i Trondheim og Oslo, skriver Marit Støre Valen, Inst. for Bygg Anlegg og Transport, NTNU i en artikkel i FDV-Nytt.

[Les mer](#)

BIM er naturlig strategi for Norconsult

I Norconsult er avansert IKT en naturlig og strategisk del av virksomheten. I likhet med datterselskapet Norconsult Informasjonssystemers mange ledende BA-verktøy, er også 3D BIM et naturlig hovedsatsingsområde i konsernets strategiplan, uttaler Torkil Håheim Kind, som er sentral BIM-koordinator i Norconsult til nyhetskanalen Innodesign.

[Les mer](#)

Vinner av BIM Learning Studio-konkurransen

Andreas Henschel, som jobber hos Slyngstad Aamlid Arkitekter i Ålesund, har vunnet en gratis kommersiell lisens av ArchiCAD 12 i BIM Learning Studio-konkurransen. Graphisoft trekker en vinner hver måned blant de som har lastet ned ArchiCAD, fremgår det av en pressemelding.

[Les mer](#)

Internasjonalt lesestoff om BIM

Siste utgave av "Automated Buildings" vier i flere artikler oppmerksomheten mot bruk av BIM.

[Les mer](#)

Presentasjon av BIM og buildingSMART

buildingSMARTNorge har laget en 28-siders publikasjon med presentasjon av BIM og buildingSMART. I publikasjonen bidrar en rekke av aktørene som allerede har tatt i bruk de nye arbeidsmetodene som teknologien muliggjør.

Last ned en pdf av publikasjonen [her](#).

... eller kontakt Jøns Sjøgren, js@buildingsmart.no for en papirversjon.

Ber om forslag til studentoppgaver

Utdanningskoordinator Eilif Hjelseth i buildingSMART inviterer medlemmene i buildingSMART Norge til å sende inn forslag til studentoppgaver for sivilingeniørstudenter ved NTNU for 2009. Det gjelder studenter som går på studieprogram for bygg- og miljøteknikk (siving, bygg) og den nye linjen, ingeniørvitenskap og IKT.

Kontakt: eilif.hjelseth@umb.no

NCC Construction velger Cad-Q

NCC Construction er en av aktørene i markedet som satser sterk på bruk av BIM-verktøy. Nå har de valgt Cad-Q som sin partner i denne satsingen.

[Les mer](#)

buildingSMART-konferanse i Australia

buildingSMART i Australia/New Zealand er et aktivt miljø. I dagene 10.-11. september gjennomføres en stor nasjonal konferanse – " BIM, Collaboration & Interoperability" –,

der alle aktørene i byggeprosessen er invitert – enten man er dreven bruker av den nye teknologien eller bare er nysgjerrig på hva det er.

[Les mer](#)

Kurs i etablering av 3D-modell for samferdselsprosjekter

Det vil snart bli etterspørsel etter å samle alle relevante objekter for et samferdselsprosjekt i en 3D-modell. Vegdirektoratet er i ferd med å utarbeide krav om slike leveranser, melder Vianova, som tilbyr kurs i etablering av samordningsmodeller.

[Les mer](#)

Kurs og veiledning i BIM

NTI Nestor arrangerer et to dagers BIM kurs, i tillegg til at de tilbyr BIM-veiledning.

[Les mer](#)

Kompetansetilbud i BIM

Graphisoft tilbyr kompetanse i BIM, "BIM curriculum", som støtter tilbud som universiteter og høyskoler gir på området.

[Les mer](#)

Kalender på www.buildingSMART.no

På hjemmesiden til buildingSMART er det et meny punkt som heter Kalender. Der kan fremtidige arrangementer knyttet til buildingSMART, IAI osv. legges inn – hvis vi får beskjed om det. Nyttig oversikt for alle interesserte! Bruk lennart.hovland@boligprodusentene.no for å melde inn fakta om et arrangement!

Nytt og nyttig om BIM og buildingSMART

» Statsbyggs BIM-manual

Statsbygg har lansert en ny versjon av sin BIM-manual. Den bygger på erfaringene fra den første utgaven, og de konkrete tilbakemeldingene Statsbygg fikk i den forbindelse.

[Les mer](#)

» Wikipedia-side om BIM

På wikipedia-siden om BIM finnes en lang rekke informasjon om modelleringen og modeller – sammen med et diskusjonsforum.

[Les mer](#)

➤ **Webblogg med buildingSMART-temaer**

En rekke SINTEF-folk knyttet til ulike buildingSMART-aktiviteter har etablert en webblogg. Her er synspunkter, kommentarer, nyheter osv. – alt med tilknytning til ett eller annet aspekt av buildingSMART.

[Les mer](#)

➤ **Utdanningstilbud i buildingSMART!**

På www.buildingsmart.no finner du en oppdatert oversikt over utdanningsinstitusjonenes tilbud om BIM og buildingSMART.

- Studenter og bedrifter som ønsker å bli med på dette kan kontakte vår utdanningskoordinator Eilif Hjelseth på e-post eilif.hjelseth@umb.no

➤ **VVS-nettsted med buildingSMART-info**

VA- og VVS-produsentene (VVP) har etablert en egen hjemmeside med informasjon om buildingSMART og BIM.

[Les mer](#)

➤ **Et "must" for programvare-folket!**

Alle de som ønsker det, kan nå melde seg på en mailingliste og få relevant informasjon om hvordan åpne buildingsmart-standarder kan "bakes inn" i programvare. Det er ISG (Implementer Support Group) i Norge som inviterer.

[Les mer](#)

➤ **Nytt nettsted for BA-nettverket**

BA-nettverket har fått ny nettside, sjekk [her](#)

➤ **BIM for landskap – et eksperiment**

Et nettsted for landskapsarkitekter som er interessert i BIM.

[Les mer](#)

- Gi beskjed til post@buildingsmart.no hvis du ikke mottar nyhetsbrevet som ønsket.
- Husk buildingSMARTs egen hjemmeside: www.buildingsmart.no

Viktige ord og begreper:

For å få til effektiv elektronisk samhandling, må standarder utvikles og legges til grunn. Nedenfor følger de viktigste for buildingSMART-konseptet:

IFC= Industry Foundation Classes "ordbok"

IFD= International Framework for Dictionaries ("ordliste")

IDM= Information Delivery Manual

BIM = Building Information Model

buildingSMART-konseptet = Lavfriksjons informasjonslogistikk i verdikjeden (eSamhandling) muliggjort med buildingSMART- standarder (IFC, IFD og IDM).

I tillegg har Statsbygg utviklet en utmerket og omfattende liste over begreper som benyttes i forbindelse med buildingSMART, klikk [her](#)